

ชื่อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลในกระบวนการให้ข้อมูลเพื่อขอความ
ยินยอมจากผู้ป่วยก่อนการผ่าตัด/หัตถการตามการรับรู้ของผู้ป่วยและพยาบาล
ในโรงพยาบาลศูนย์ภาคใต้
ผู้เขียน นางสาวชุตติมา วิภามาศ
สาขาวิชา พยาบาลศาสตร์ (การพยาบาลผู้ใหญ่)
ปีการศึกษา 2547

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
ของพยาบาลในกระบวนการให้ข้อมูลเพื่อขอความยินยอมจากผู้ป่วยก่อนการผ่าตัด/หัตถการตาม
การรับรู้ของผู้ป่วยและพยาบาล เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้ป่วยและการรับรู้
ของพยาบาลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลในกระบวนการให้ข้อมูลเพื่อขอความยินยอม
ก่อนการผ่าตัด/หัตถการจากผู้ป่วยรวมทั้งศึกษาระดับความสอดคล้องระหว่างการรับรู้ของผู้ป่วย
และพยาบาลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลในกระบวนการให้ข้อมูลเพื่อขอความยินยอม
จากผู้ป่วยก่อนการผ่าตัด/หัตถการ เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้ป่วยและ
พยาบาลวิชาชีพที่ตามคุณสมบัติที่กำหนดในแผนกอายุรกรรมและศัลยกรรม โรงพยาบาลศูนย์
ภาคใต้ 2 แห่ง เป็นผู้ป่วย 178 คน พยาบาล 178 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ชุด
ประกอบด้วย ชุด 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ชุด 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของ
พยาบาลในกระบวนการให้ข้อมูลเพื่อขอความยินยอมจากผู้ป่วยก่อนการผ่าตัด/หัตถการ ที่ผู้วิจัยได้
พัฒนาตามแนวคิดของบอร์แชมป์และชายเดรส (Beauchamp & Childress, 1989; 2001) นำไป
หาความเที่ยงโดยวิธีทดสอบซ้ำได้ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดการรับรู้ของผู้ป่วย เท่ากับ 0.82
และของพยาบาลเท่ากับ 0.89 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน ไควสแควร์ และร้อยละของความเห็นที่สอดคล้องกัน

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยการรับรู้พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลใน
กระบวนการให้ข้อมูลเพื่อขอความยินยอมจากผู้ป่วยก่อนการผ่าตัด/หัตถการตามการรับรู้ของผู้ป่วย
และพยาบาล โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=32.09$, $SD=3.86$, $\bar{X}=32.96$, $SD=3.27$; ช่วง
คะแนน 0-37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การรับรู้ของผู้ป่วยและพยาบาลที่อยู่ในระดับมาก
คือ การประเมินความสามารถของผู้ป่วยในการตัดสินใจ ($\bar{X}=4.43$, $SD=1.03$, $\bar{X}=4.80$,
 $SD=0.59$; ช่วงคะแนน 0-5) การให้ข้อมูลแก่ผู้ป่วย ($\bar{X}=12.54$, $SD=1.63$, $\bar{X}=12.78$, $SD=1.32$;

ช่วงคะแนน 0-14) การให้ผู้ป่วยยินยอมโดยความสมัครใจ ($\bar{X}=6.48$, $SD=0.78$, $\bar{X}=6.34$, $SD=0.82$; ช่วงคะแนน 0-7) และการให้ผู้ป่วยมอบอำนาจ/ยินยอม ($\bar{X}=3.23$, $SD=0.82$, $\bar{X}=3.41$, $SD=0.64$; ช่วงคะแนน 0-4) อีก 1 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือ การประเมินความเข้าใจของผู้ป่วยภายหลังได้รับข้อมูล ($\bar{X}=4.05$, $SD=2.78$, $\bar{X}=5.24$, $SD=2.11$; ช่วงคะแนน 0-7)

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างการรับรู้ของผู้ป่วยและพยาบาลพบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลตามการรับรู้ของพยาบาลสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยตามการรับรู้ของผู้ป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกือบทุกด้าน ($p<.0001$) ยกเว้นด้านการให้ผู้ป่วยยินยอมโดยความสมัครใจตามการรับรู้ของผู้ป่วยและพยาบาลมีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับระดับความสอดคล้องของการรับรู้ระหว่างผู้ป่วยและพยาบาล 37 ข้อ พบว่ามีความสอดคล้องมาก 19 ข้อ (ร้อยละ 80.34-99.44) ปานกลาง 12 ข้อ (ร้อยละ 52.25-79.78) น้อย 6 ข้อ (ร้อยละ 31.46-48.31)

ผลการศึกษานี้สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลในกระบวนการให้ข้อมูลเพื่อขอความยินยอมจากผู้ป่วยก่อนการผ่าตัด/หัตถการที่มีคุณภาพ

Thesis Title Nurses' Moral Actions Related to Informed Consent Before
Surgery/Procedures Perceived by Patients and Nurses in
Regional Hospitals, Southern Thailand

Author Miss Chutima Wipamat

Major Program Nursing Science (Adult Nursing)

Academic Year 2004

Abstract

The objectives of this descriptive study were to identify nurses' moral actions related to informed consent before surgery/procedures perceived by patients and nurses, and to compare the perceptions between the two groups as well as identify the agreement of perceptions between the two groups. Simple random sampling was used to recruit the patients and nurses from surgical and medical wards in two regional hospitals, southern Thailand. Subjects comprised of 178 patients and 178 nurses.

The instruments consisted of (1) the Demographic Data Form, and (2) the Nurses' Moral Actions Related to Informed Consent Before Surgery/Procedures, which was developed by the researcher based on the principle of respect for autonomy proposed by Beauchamp and Childress (1989; 2001). The test-retest reliability of the patients' perception was 0.82 and of the nurses' perception was 0.89. The data were analyzed by using the frequency, mean, standard deviation, chi-square and percent of agreement.

The results revealed that the mean scores of patients' and nurses' perceptions toward overall nurses' moral actions were at a high level (\bar{X} =32.09, SD=3.86, \bar{X} =32.96, SD=3.27; theoretical range 0-37). For each component of informed consent, it was found that the mean scores of patients' and nurses' perceptions regarding competence (\bar{X} =4.43, SD=1.03, \bar{X} =4.80, SD=0.59; theoretical range 0-5), disclosure of information (\bar{X} =12.54, SD=1.63, \bar{X} =12.78, SD=1.32; theoretical range 0-14), voluntariness (\bar{X} =6.48, SD=0.78, \bar{X} =6.34, SD=0.28; theoretical range 0-7), and authorization (\bar{X} =3.23, SD=0.82, \bar{X} =3.41, SD=0.64; theoretical range 0-4) were at a high level, while the component of understanding

of information was at a moderate level (\bar{X} =4.05, SD=2.78, \bar{X} =5.24, SD=2.11; theoretical range 0-7).

When comparing the mean scores of patients' and nurses' perceptions, it was found that nurses' perception toward every component of nurses' moral actions was statistically significant higher than those of patients' ($p < .0001$) except the component of voluntariness which was not statistically significant different between the two groups.

For the agreement between patients' and nurses' perceptions (37 items), it was found that 19 items were in high agreement (80.34-99.44%), 12 items moderately agreed (52.25-79.78%), and 6 items had low agreement (31.46-48.31%).

The results of this study can be used as baseline information to enhance nurses' moral actions related to informed consent.